

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-0864) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members \$1.25 a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Недогляд чи збайдужіння громади

Наш щоденник "Свобода", якому цього року сповнилося 90 років "життя" і служби громаді, отримує, як мабуть, жадна інша газета на американському континенті, силу-силенну кореспондентів: статтей, дописів з громад, листів до редакції, заваг, спогадів, рецензій, звідомлень про різні імпрези, конференції, з'їзди тощо. Це безперечно ознака тісного зв'язку газети з читачами і навпаки, читачів з газетою. Але чи дійсно воно так є і чи читачі доцінюють ролі газети, яка з вини поштового уряду хай і не щоденно, але таки доходить до їхніх хат, виконуючи не тільки ролі інформатора, але також унапрямлювача нашого політичного і суспільно-громадського життя?

Мабуть на поставлене питання ніхто з нас не міг би дати задовільної відповіді. Чому? У виданні "Свободи" з 3-го травня ми помістили спеціальне звернення до читачів газети з проханням приєднати в травні хоч одного члена для Української Народної Союзу, тієї установи, яка не тільки уможливила видання щоденника "Свобода", "Українського Тижневика" англійською мовою і місячника для дітей "Веселка", але систематично видає великі суми грошей на українські громадські, культурні та інші цілі, не згадуючи вже короткочасних стипендій для студентів-членів УНС, утримуваних спеціальним бюро братської діяльності, яке ініціює різні Конвенції допомоги майже всім українським організаціям, які часто переходять 20 і більше тисяч доларів, — але відгуки на цей заклик були дуже мінімальні.

Ще є, однак, час на поправу. Нова організаційна кампанія "Свободи", як вісім Українського Народного Союзу взагалі, зокрема його Організаційного Відділу, триває далі і совісні читачі повинні таки відгукнутись на заклик редакції, тим більше, що коли вони мають якунебудь потребу, чи хочуть розв'язати складну проблему, свою особисту чи своєї організації, то скоро знаходять шлях до Головної Канцелярії УНС і видавництва "Свобода", про що вже згадувала у своїй колонці "Про це і те" О-КА, яка корисно і своєчасно сполучає ті проблеми, які нуртують у свідомості, або на які конечно треба звернути увагу читачів.

Не самим тільки хлібом живе людина. І ця істина треба часто повторювати тим особам, які це не є членами найбільшої забезпечено-громадської установи УНСоюзу, про громадсько-суспільний характер якого треба стало підкреслювати тим, які вагаються у виборі. Читачі "Свободи" і організатори УНС повинні тільки на хвилину усвідомити собі, яких колосальних досягнень на кожному відтинку могло б сьогодні досягти українство в діспорі, якщо б кожен український і українка були членами своїх братських установ. Чи це тільки мрія? Ні. Це дійсність, але вона вповні зрештєється лише тоді, коли ми зуміємо змінити нашу дотеперішню настанову до згаданих організацій і позбутись всяких, часто неоправданих упереджень.

Петро Балеї

СИЛА ЕМІГРАЦІЇ В Ї НАЦІОНАЛЬНІЙ СУКУПНОСТІ

III.

Коли ж політична організація в еміграційних умовах намагається при допомозі засобів насильства (психологічної чи фізичної натури) демонструвати атрибути влади, вона неодмінно скотиться перше до позиції фанатично-ідеологічної секти, а згодом — в ході поступового банкрутства своїх неприродних і нездійсненних аспірацій, переміниться в мафію дочасних матеріальних вигід: від ідейної революційності до реальностей засібності, до "лакшмів нещасного".

Чи існує сурогат державності в еміграційних умовах? В еміграційних умовах той державницький вакуум може виповнитись тільки й виключно національно-громадською організацією. Спілкування й співбачивність всіх ідеологічно-політичних організацій (партій), спільною метою яких є відновлення суверенної національної держави, в загально-громадських установах — це найперша й найнеобхідніша школа державного будівництва і гармонійного співжиття зрізничованого модерного суспільства. Коли ж якесь ідеологічно-політичне угруповання не вважає можливим (або й просто вважає гідним) співпрацювати толерантно з іншими групами, критикувати своїх конкурентів конструктивно, сприймати критику на себе й дискутувати річово, а не понижуючими засобами неперемінливих слів й несприятливих прозивськ, таке середовище не може стати позитивним чинником у побудові національної держави, а тим менше може відіграти ролі провідного чинника в цій найскладнішій

Якраз у тому і вся суть національного солідаризму, а не в латентних революційних оперетковому типу опереткової революційності.

Саме тепер, після "комівожержської дипломатії" державного секретаря Джорджа Шульца, що і він перервав між окремими державами на Близькому Сході, світова опінія знову дуже помітно оживилася і в ній можна почути голоси про стратегічну вагомість, як теж про особливу важливість для замирення у тому обширі.

У цьому короткому огляді замало місця, щоб переконувати та проаналізувати цей зайвий раз розвій та перебіг загальнонаціональних подій, які беззастанку чергуються із різними ваганнями, коливаннями і насильствами. Але якщо підсумувати останні релії, то з них виявляється дуже прогледно, що головна увага зосереджена і надалі — на дещо заспокоєному плесі Лівану, хоча вістки, які продираються з тієї країни, говорять дуже виразно, що загроза стабільності, як теж і відновлення кожного насильства тільки дещо причаїлися і готові спалахнути та поширитись із відновленою силою.

Війна у Лівані принесла не лише великі людські та матеріальні знищення для цієї невеликої держави, що її раніше називали "Другою Швейцарією на Близькому Сході", але вона вдарила теж великі дімаючі по Ізраїлю. Починаючи від 1948 року, ця п'ята, за чергою, війна, завдала Ізраїлю-

Ярослав Курдидик

КОШТОВНА ПЕРЕМОГА БЕЗ ЗАВЕРШЕННЯ...

ві неймовірно великої та дімаючої втрати, в одній ній — в людському, політичному та економічному секторах.

Коли врахувати, що згинуло 386 ізраїльських воїнів, а 2,884 поранено, то для нації, що нараховує не понад 4 мільйони населення, це такі будь-що-будь, потяжачі цифри. Безпосередні витрати на цю війну оцінюють на майже 4 бильйони доларів, або приблизно 12-14 відсотків ізраїльського загальнонаціонального бруutto-прибутку. Видатки на це не закінчені досі окупацію Лівану перерішили вже два бильйони і не припинюються.

Це самозрозуміле, що на покращення у витратах не заповідатися, а кожний, із понадмірно обтяжених високими податками, ізраїльський громадянин має слухати право запитати: — Скільки корисного принесла нашій країні ця остання війна, чи пак, яку перемогу ми ізраїльцями здобули на полях бою і, що ми цієї кампанією досягнули?..

Міжнародні політичні речники висловлюються, що найважливішим досягненням Ізраїля було те, що він розгромив добре озбро-

сну і мілітарно закоринену Палестинську Визвольну Організацію (ПВО). Але в парі з тим вони наголосують, що, за останніми вістками, ПВО існує ще далі, переорганізувало і до основно перевищило сили озброїло за допомогою Сирії (точніше СССР) свої партизанські бойові з'єднання до майже 10,000 і тепер підшукує за оперативною можливістю, звідкіль ПВО зможе знову загрожувати Ізраїлю.

Від часу, коли ізраїльські війська увійшли до Лівану, 6-го червня 1982 року, деяка частина населення змінила свої погляди, очевидно під впливом затяжної цієї "по-надмірної і довготривалої війни". Найбільше уваги відводиться фактові, що Ізраїль почав втрачати у світі прихильників, а зв'язки зі ССА, що особливо важливі для підтримки існування Ізраїля, прийняли таку форму напруження, якої ще не було ніколи досі між цими союзниками. Деякі коментатори заявляють, що на форумі ООН, як теж у багатьох неавтентичних і досі навіть і прихильних державах, починають дивитися на Ізраїль, як на партнера, що почав перемінювати свою

ролю із присильного досі — "Давида на безкомпромісового Голіафа".

І надобавок, унутрі самої країни назріває напруження у зв'язку з відкриттям міжнародного плану Президента Регена що в основному базується на припиненні розбудови нових ізраїльських поселень на західному березі Йордану та на відмові Ізраїля відновити розмови з Єгиптом про повні автономні права для палестинців. Чимало знавців цієї країни відмічає, що Ізраїль тепер "внутрішньо поділений", як це ніколи від часу його усамотієння. А цей поділ помітний в інституціях, керівництві та всіх інших верствах, що підпали під цей безпрецедентну досі пресію.

Доводиться зустрічати теж і дуже цікаві, аналітичні погрози" деяких велими авторитетних коментаторів, що досі слідкували уважно за цією "найдовшою війною Ізраїля" із яких виходить, що коли в цьому обширі Близького Сходу все "успокоїться, влється та унормалізується", вільний світ і надалі не перестане розглядати Ізраїль, як єдиний найбільш стабільний і мирово діючий фактор, що "впливатиме у майбутньому на формування того, "вагомого стратегічного міжнародного перекрестя..."

з Азербайджану привіз азійські овочі (помегранати) і продає їх також по 8 рублів за кілограм. Жінка з України продає червоні порічки, захвалюючи, що вони добре діють на печінку.

Яблука з України

Дехто з колгоспних продавців не хоче ризикувати і замість свіжих овочів, щоб не погнили в дорозі, продає сушені овочі: яблука, грушки з України або з Молдавії. Жінка з українського міста Вінниці, привезла 500 кілограмів сушених яблук, що їх продає по 1 рубелю за кілограм. Вона приїжджає два рази в році автомобілем і все розпродує.

В цей день, що його описує закордонний кореспондент, було мало свіжої ярини на ринку в Ленінграді: трохи буряків, морквин і ріпи з Естонії. Тоді ленінградці говорили, що перед кількома днями були в продажі свіжі помідори по 12 рублів за кілограм і всі розкупили.

Також м'яса в останньому часі нестача: яловичину продають по 7 рублів за кілограм, бекон по 5 рублів, а заєць м'ясо по 4 рублі 50 копійок за кілограм.

Андропов і ціни

Перед приходом до влади Андропова в грудні 1982 року покупи на "вільних" ринках на високі ціни не зважали, тому що закупів в державних крамницях відстрашували довгі черги і обмаль товарів. З приходом до влади Андропова,

(Продовження на стор. 3)

Степан Жекецький

"ВІЛЬНА" ТОРГІВЛЯ У СССР

прохарчуванні населення російського комуністичного "раю".

Вільні ринки

У всіх головних містах Советського Союзу існують такі "вільні" ринки, які дають партійним достоянням, тобто "новий советський партократії" взимі свіжі овочі і ярину, кращі сорти м'яса і молочних продуктів, отже товарів, яких є обмаль, або яких немає в державних крамницях у багатьох містах СССР. Але ті "вільні" ринки, втиснені в центрально-плановану економію, хоч і допомагають в прокормленні населення, проте рівночасно вони сприяють і деякі проблеми для советського режиму. Як вірно виразився один західний дипломат у Москві, — "капіталізм ніяк не пасує в систему, яка повинна бути "вільною від "попиту і достатку".

Колгоспники з'їжджаються до ленінградського базару, "вільного" ринку "Кузнєцького" автомобілями, потягами, а навіть літаками, і продають там різні крайові й екзотичні овочі, свіжу ярину, солодкий мед тощо за ціни подвійно вищі, як у державних крамницях.

Як відомо, колгоспникам вільно вирощувати свої приватні сільсько-господарські продукти на присадибних ділянках. Усі вони продають у державних господарствах — колгоспах, але їм дозволяється мати свої

приватні присадибні господарства. Цікаве є одне, як, у який спосіб, ті колгоспники-торгівці мають так багато вільного часу, щоб їхати так далеко продавати свої товари? Адже ж вони і працюють на колгоспі? Коли закордонні журналісти питали їх про це на ринку в Ленінграді, то їм відповідали, що вони мають "вихідні".

Приватні ринки — базари

Чим же різняться "приватні" ринки від державних крамниць? У той час, коли в державних крамницях стоять черги, а продавці байдику, нахмурились, як "всю равно", чи купують, чи не купують їх товар, — то на приватних ринках чути голосні припрошування, захвалювання товарів, клепання по руках. Приватні продавці намагаються всілякими способами продати свій товар: вони дають скуштувати свого меду, розмазують наполовину земні горішки або дають попробувати сухого чорного овоча з Вірменії. Не хочете заплатити 6 рублів за кілограм волоських горіхів? А п'ять рублів і 50 копійок дасть?

Двох вільних торгівців з далекої Грузії продають великі грушки по 8 рублів за кілограм, на який їде дві грушки. Вони кажуть, що вивезли їх на своїй ділянці. Привезли їх у валізах поїздом. Один продавець

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Виставка мистецьких

праць І. Твердохліб

Заходом Ліги Українських Католицьких Жінок при парохії Успенія Божої Матері на Розмонті у Монтерей, відбулася в суботу, 23-го квітня та неділю 24-го квітня, виставка картин Ірини Твердохліб із Рочестера, Н. Й.

Ірина Твердохліб народилася у Вінниках в Україні. Студіювала в Інституті Пластичного Мистецтва у Львові, спеціалізуючись у емалі, олійних картинах, текстильних фарбуваннях — батик, як теж у кольорових вибілках на тканинах.

Описав деякий час вона вчила в жіночій технічній школі у Львові. Переїхавши до Америки, І. Твердохліб замешкала в Рочестері, де й поглибила свої мистецькі студії в Інституті технології — відділу мистецтва. Дотепер мала п'ять самостійних виставок (включаючи монт реальську) а саме: 1976 року в Рочестері, 1981 р. в Торонто, Нью Йорку та Гамільтоні.

Відкриття монтерейської виставки відбулося при участі численних любителів мистецтва. Голова Ліги п-і Сампсон відкрила цей вечір, а описав п-і С. Барабаш представив мистця. Деякі з слів про творчість І. Твердохліб сказав професор д-р Ярослав Рудницький, згадуючи про мистецько-графічне оформлення книжок, яке мистиня виконала. Головним мистецьким оформленням було видання лексикону Л. Зизанія, — який був перевиданий 1946 року в Ангсбурзі. (Це перевидання появилось з нагоди 350-річчя появи цього першого українсько-церковно-слов'янського словника).

На виставці було 95 експонатів. З цього 20 олійних картин, 1 батик (чудове "Дерево життя"), 40 емалей, 30 естампів-монотипних фарбами темпера, та чотири тротисти вибілки. Були теж зразки близьок з вибілками, обрусів, серветки.

За сюжетами картини можна би поділити на п'ять груп. І це олійні картини (великого формату) з темами з природи як: "Осінь в парку", "Дуже настрєства, "Зима", "Парк в осєні", та студії церков: "Катедра Св.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інститутів чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довше за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватись великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє що вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба).

Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Адріана Лисак

бажанням реформувати, а то й революціонізувати порядок речей і пріоритетів, присвячуючи колосальну працю свого життя для нахнення своїм народам чи й цілому людству своїх ідеалів вимірюючи соціального ладу, економічних систем і політичних режимів, нехтуючи, як правило, тисячолітнім досвідом суспільства і основними рисами людської вдачі. * Простягаючи свої мрії у формі спокусливих ідеалів майбутнього, вони витискають свою власну печать на ході історичних подій і епох. Їхню ініціативу підхоплюють одиниці співзвучних нахилів, великих організаційних здібностей, цивільної відваги й таланту для перестроювання ідей у життя; вони дають початок революційно-політичному рухові, що мав би ушасливити народи, а то й усе людство. Періодична черговість ідеологій, раз одного мислителя раз іншого, що завжди, викликувана банкрутством у життєвій практиці попередньої ідеології, починається до вилонювання політичного руху, який має всі дані домінувати в початковому періоді своєї неперочності, не маючи ще зрілої нагоди для самокомпромітації в практичному житті. В тому періоді своєї ідейної неперочності такий рух, звичайно агресивний, притягає до себе велику чергу поліпників, собі відданих; простодушних, довірливих, "долое покравдженних", але з природи активних людей, які творять собою політичний актив суспільства, народів і континентів.

Печать таких ідеологій та індивідуальностей можна бачити на всіх національних і політичних еміграціях. Тож це цілком природне, що такий модний рух з поважною

(Продовження на стор. 3)

* Тільки розумам виняткової проникливості щастить відкрити, що життява мудрість не задавнюється в часі: "Свобода є необхідною основою розвитку всіх справжніх цінностей. Стає ясно, що без моралі й довір'я суспільство не може процвітати. З віком в нас більше і більше клоню голову перед нашим Мойсєєм; він розуміє краще від усіх і надолго перед усім відомими мені політичними вождями, в чому найвища вартість". — А. Айнштайн, вийняток з листа. "Континент" ч. 9, 1976, стор. 185. Із статті Ісаака Дон Левіна.

Нова управа Української Студентської Громади при Іллінойському університеті

На закінчення 1982-83 академічного року Українська Студентська Громада при Іллінойському університеті в Урбан-Шампейні відбула свої річні звичайні Загальні збори 28-го квітня ц.р.

Після короткого звітування уступаючої управи, що її очолював протягом двох років докторант Олександр Куріца, та слова академічного дорадника проф. Дмитра Штогрини, присутні члени Громади вибрали нову управу на 1983-84 академічний рік у такому складі: Аріадна Ванджур - голова; Олександр Куріца - заступник голови; Мірослава Дзюк - секретар; Рената Яворська - скарбник; Олександра Коновал - референт діяльності. Лідія Скребець - організаційний референт; Христина Яворська - референт українських курсів, і Аріадна Сумик - представник до Міжнародної студентської комісії в університеті. Проф. Штогрин запропонував бути й надати академічним дорадником Громади.

У плані праці на наступний академічний рік рішення проробити всі можливі заходи, щоб об'єднати в Громаді всіх українських студентів, яких кожного року на чисельність в цьому університеті біля 70-ти, та мати на обліку тих, які з неясних причин не бажають належати до УСГ, нав'язати тісний зв'язок з СУСТА та зацікавити окрему конференцію українського студентства в середньо-західних стейтах; поробити заходи, щоб найбільше членів Громади вписувалися на українські курси, зокрема курси української мови, літератури й культури, які веде проф. Штогрин, запрошуючи на окремі лекції інших українських професорів. Рішення також на протязі наступного року запросити принаймні трьох професорів, знавців окремих дисциплін українознавства з публікаціями лекціями для

студентів і професорів цього університету. Одною з важливих проблем, яку широко обговорювано на Зборах, була потреба організації та закупки окремого гуртожитку для українських студентів. Студентські організації інших національностей в цьому університеті, як, наприклад, балтійці, поляки (ші мають вже два окремі студентські організації) та жиди вже від довгого часу мають свої етнічні гуртожитки, які дуже позитивно починаються до їх національної єдності. Члени УСГ при Іллінойському університеті в Урбан-Шампейні оцим звертаються до української громади Чикаго, зокрема до українських фінансових і прибуткових установ й українських меценатів з проханням і закликком — закупити окремі будинки при університетському кампусі в Урбан-Шампейні й організувати в ньому гуртожиток для українських студентів. Цим вони здобудуть для себе добре доходи джерело і в етнічно-національному розумінні дуже починається до збереження обличчя та єдності українського студентства на цьому великому кампусі, з якого вийшло вже багато сотень абсолютів-українців. Досі українські студенти жили й жили тут в чужих гуртожитках.

Усіх, що цікавляться цією справою, та тих українців і українців, які в наступному семестрі будуть студентами Іллінойського університету в Урбан-Шампейні й бажать стати членами Української Студентської Громади на тому ж кампусі, прохання звертатися на адресу: Ukrainian Student Association, University of Illinois, Urbana-Champaign Campus, 225 Library, 1408 W. Gregory Dr., Urbana, Ill. 61801.

Мірослава Дзюк

„Вільна“... (Продовження зі стор. 2)

нагло по більших містах Советського Союзу появилось подостатком свіжих овочів, ярини, м'яса та інших головних харчових продуктів.

Та не довго тривала „ласка“ Андропова: незабаром він скасував довго практиковану звичку робітників робити закупки під час праці. Правда, Андропов розпорядив, що тепер багато крамниць є відкриті під час вечірніх годин, щоб робітники могли робити закупки, повертаючись із праці додому. Та робітників нарікають, що це не є жадна полегша для них, бо заки вони придуть уже порозпродають м'ясо чи хліб.

Цей розпорядок знову примушує советських робітників робити закупки на вільних ринках головних харчових продуктів, по високих цінах. Пересічна заробітна платія і далі є 170 рублів у місяць, а найнижча 70 рублів, отже високі ціни на вільних ринках відбивають ся у першій мірі на бюджеті робітничих родин. Факт, що вільні ринки доставляють 9 відсотків товарів, що їх споживають в СССР, є досить неприємним для режиму, і це є причиною, що не подається ціни на вільних ринках від 1967 року.

Клопоту режиму

Ці високі ціни на „вільних“ ринках спричиняють значну проблему для режиму. Режим добре знає, що „вільні“ ринки наносять великі втрати для держави, бо вони відтягають покупців від державних крамниць, але не касує їх бо вони допомагають в розподілі харчів для населення.

Як подає сама советська статистика, колгоспники на своїх присадибних ділянках, які становлять 3 відсотки управної землі цілого Советського Союзу, дають 25 відсотків усієї сільськогосподарської продукції. З плодами, що їх колгоспники вирощують на присадибних ділянках, вони можуть розпоряджатися як вони хочуть: спожити самі, про-

дати приватно по ціні що їм удасться виторгувати на „вільних“ ринках, або продати їх державі.

Багато колгоспників продає свої продукти приватно по цінах, як подає советський часопис „Правда“, 109 відсотків вище, як в державних крамницях. А тому, що держава також потребує сільсько-господарських продуктів, що їх виробляють колгоспники на своїх присадибних ділянках, бо ними вони доповнюють недобор державної хліборобської господарки, то режим гляди на це „примруженням оком“.

„Вільні ринки“ чи „чорні ринки“

Обговорюючи ціни на вільних ринках у Советському Союзі, Ебергардт Шинке, професор аграрно-економічного університету в Гіссені, Західної Німеччини, пише, що „часто тажко розрізнити що входить під поняття — „чорний ринок“, а що колгоспний „вільний ринок“. Наприклад, ціни на „вільному ринку“ кожного дня встановлює його керівник, але під час дня ціни можуть постійно підноситися до такої висоти, яку покупці готові платити. На „вільних“ ринках у Москві ціни суботами завжди бувають вищі як в інших днях, бо суботами на закупки приходять жінки закордонних дипломатів.

Кореспонденти закордонних часописів з Москви повідомляють, що по тамошніх ринках кружляють чутки, що вільні торгівлі часто підкуповують керівників готелів по великих містах, щоб мати кімнати де ночувати; також кружляють поговірки, що вільні торгівлі з південних республік „захопили“ свої руки вільні ринки по великих містах і наживають їм свої ціни. Обговорюючи ці чутки, московський часопис „Советская Россия“ ясно написав, що таке діється з високими цінами тільки тому, що в Советському Союзі недовгомає система роздільного продажу.

Зв'язки українок продовжуються

На гостині Крайової Ради Жінок Америки стоять (справа) Марта Федорів, Ірина Куровицька, Демі Міріам Делл, Ненсі Баркер й Іванна Рожанковська.

(Фотодора Рак) — Справа міжнародної жіночої конференції Об'єднаних Націй, що відбулася в 1985 році, актуалізується в американських і міжнародних жіночих колах. Де і коли буде конференція та в якому форматі — це питання, що цікавлять жінок. Тож Крайова Рада Жінок Америки запросила з доповіддю Робін Рітергоф, членку американської місії до ООН, щоб вона поінформувала членство, зібране на прийнятті 19-го квітня ц.р. про міжнародні й американські плани зв'язку з Декадою Жінок.

Підготовка до III світової конференції на закінчення Декларації прохочить підключити Рівноправність. Поступ і Мир, вже почалась. Згідно з дорученням Генеральної Асамблеї ООН, підготовчі конференції проводитиме Комісія статусу жінок з осідком у Відні. Відбулася вже друга конференція у Відні від 23-го лютого до 4-го березня ц.р., з участю делегатів із 32 країн, що є членами Комісії, та значної кількості обсерваторів із кількох країн (недержавних організацій).

В американській делегації, котру очолює за рами уряду Ненсі Рейнольдс, була Робін Рітергоф, і вона зreferувала перебіг наради і оповіла про свої спостереження із приватних зустрічей з деякими делегатками, стверджуючи, що є багато проблем, спільних всім жінкам у світі.

Як звичайно в системі міжнародних конференцій, найдовше часу займає устаткування „агенди“ — порядку і змісту наради. У загальному міжнародній представницькій заступали думку, щоб майбутня конференція присвятила головну увагу справам першої ваги для жінок, що відносяться до таких ділянок: „праця, здоров'я, освіта“ — як передумови для досягнення повного поступу і рівноправності жінок у цілому світі.

Але багато інші делегатки, які обстоювали включення у порядок наради справ миру, апартеїду, палестинських жінок і втікачів у наслідок воєнних дій в різних країнах світу. Ця тематика знову, як це було в Мехіко (1975) і в Копенгагені (1980) довело до „політизації“ конференції і до усної полеміки державних представників на пленумах конференції.

На наступних нарадах в 1984 і 1985 роках Комісія Статусу Жінок доведе до якогось компромісу, беручи до уваги рішучу опозицію Америки й інших країн західного світу. Одне є певне, що політичні моменти не вдасться оминути на конференції, бож жінки є невіддільною частиною своїх суспільств і співучасниками світових подій — миру чи спору.

Доповнюючи доповідь по питаннях, Робін пояснила, що про місце і час конференції та її формат рішуче Генеральна Асамблея, мабуть, аж в 1984 році. Чи це буде в Найробі, столиці африканської держави Кенії, котра запросила, чи в іншій країні, залежатиме від політичної стабільності і безпеки та фінансових і фізичних

Збірка на церкву в Лорді

Користаючись із нагоди перебування в Мінеаполісі Мінн., 5-го грудня 1982 року Марійка Гельбіг, при допомозі членкині парохії св. Константина, улаштувала вечір прозорок із посвячення української церкви в Лорді, як і з подорожі до Лорду, Риму й в Україну. Прозорки і їх пояснення зробили дуже гарне враження на присутніх. Прихід із добровільних даток в сумі 86 дол. М. Гельбіг просила вислати на ви-

П. Тушапек

Помер св.п. Микола Стеткевич

У суботу, 16-го квітня ц.р., наше місто попрощало одго з передових громадян, члена церкви св. Володимира й Ольги, багатьох організацій, неструдженого кооперативного працівника і колишнього підстаршину Української Галицької Армії св.п. Миколу Стеткевича.

Родина Стеткевичів була добре знання на землях Західної України. З неї вийшло багато наших заслужених громадських працівників і сім священників.

Св.п. М. Стеткевич народився 1-го березня 1900 року в селі Божиків, Підгайського повіту. 18-літнім юнаком вступив у ряди Української Галицької Армії, в рядях якої брав участь у численних боях, щоб свої Українці завоювали належне місце у „народів вільних колі“. В 1921 році, перейшовши недугу плямистого тифу, повернувся у рідне село, де того ж року одружився з Паранею Леськів, і обидвоє включилися енергійно у відбудову знищеної ворогами батьківщини. Микола став співосновником читальни „Просвіта“, Сільського Гос

Замовлення книжки про Кульчицького

У новинці п. з. „Вийшла книжка про битву під Віднем і Ю. Кульчицького“ („Свобода“ ч. 82 3-го травня ц.р.), повідомлялося про вихід з друку книжки „Відень-1683 — Козаки й Кульчицький“, видавцем якого є Союз Українських Філателістів Австрії.

В цій новинці помилково було подано, що замовляти цю книжку можна, пишучи на адресу журналіста Бориса Ямиського, який цю книжку

опрацював, але з її продажем нічого спільного не має. Книгу „Відень 1683 — Козаки й Кульчицький“ можна замовляти лише у видавця — СУФА, — пишучи на адресу: Ukrainian BSV in Österreich, Schönlaterngasse 7/8, A-1010, Vienna, Austria, Europe. Ціна книги — 17 американських доларів і 2 дол. за пересилку звичайною поштою; або 6 дол. — за пересилку летунською поштою.

Сила еміграції... (Продовження зі стор. 2)

доною політичного капіталу в історії свого розвитку має в громадських організаціях чисельну перевагу над менше модними чи й банкрутованими рухами. Такий рух за посередництвом своїх здисциплінованих, а то й сліпо слуханих членів має всі можливості підпорядкувати собі цілу громадську централізу й накинати йїсвою ідеологію, дієву стратегію й політичну тактику. Коротко: домінуюча політична партія, послуговуючись беззаконним демократичним ритуалом традиційно демократичних держав, може перетворити установу на свою прибудівку, позбавити її загальногромадської суті та її ролі сурогату держави на еміграції.

Така прибудівка, що монополізована однією партією ексклюзивного характеру під ідеологічно-програмовим поглядом, хоч і надалі виступає під формою загальнонаціональної громадської інституції, не лишає — як було вже вище сказано — місця для співпраці іншим, під ідеологічним поглядом, політичним з'єднанням, і власними руками руйнує почуття національної сукупності в народі і довіря зовнішнього світу до його державно-творчих здібностей. Звичайно провід такої монополізуючої партії падає жертвою зручного насаджуваної ворожої диверсії в добрій вірі бачить себе в ролі спасителя „ідейної чистоти“ національної революції, хоч і природа її наскрізь опереткова на фоні реалітетів діаспори.

На цей шлях не дадуть себе звести тільки ті проводили, що у власній силі і авторитеті вбачають об'єднуючі, а не поляризуючі засоби; що в появі конкурентів знаходять нагоду власного росту, а не загрозю для своєї „влади“; що своєю індивідуальністю виростають поза партійні рамки, щоб стати національними керівниками державницького масштабу. Політичний діяч з претенсіями на чоловічі позиції в народі, який зі старку перед розгубленням у зустрічі з протилежностями не звужається в політичній лінії „вийти поза“ ідеологічні обмеження, коли цього вимагає діалектика наперед непередбачених ускладнень, — не має жадних шансів відіграти позитивну роль у вільнолюбній політиці поневоленого народу.

Страху перед розкриттям власної неадекватності в плюралістичній співдії намагаючись концепції та індивідуальності аж ніяк не приховати недотепним пояснюванням різниці між „органічною“ консолідацією і „механічною“, бо й ця термінологія й те пояснювання сперті на потреби себевиправдання. Терміни ці, що ними зарясніла вільнолюбно-фронтальська преса в полеміці з опозицією, зловживає самою сутністю консолідації. Потреба консолідації чи, радше, почуття її koniecznosti зростається за всіх умов і в усіх формах „органічно“ з інтуїтивного гону до самозбереження. А те, що ідеолог ОУН (6) називає „органічно“, це в суті речі тоталітарна консолідація. Успішність такої консолідації можлива тільки в державній формі при всіх засобах політичного насилля. Її суттєва прикмета — це заперечення опозиції, що впливає з віри в єдиноправильність усіх концепцій пануючої партії. Ця віра, чисто волюнтаристичного походження і навіть проти жеттєвого досвіду, виключає всяку можливість для опозиційних партій консолідуватися на платформі такої ексклюзивності в самому принципі.

Вимога такої партії до цілої національної еміграції консолідуватися на тоталітарному принципі, бо це, мовляв, не партія, а політична організація, яка заступає інтереси цілого народу, не то що не об'єднує цю еміграцію, але навпаки — ще більше її поляризує. Кожна ж бо політична партія є організацією і кожна з них має ту ж саму аспірацію: виступати в інтересах цілого народу. Шкідливість такої вимоги і смішність аргументів її апологетів, що при допомозі демократичного ритуалу державного суспільства намагаються доводити, що це все відбувається „абсолютно по-демократичному“ також і в еміграційних умовах, ми прослідимо згодом на прикладах української діаспори і революції в роках 1917-1920.

Консолідація національної еміграції в діаспорі можлива тільки на засади плюралізму, що питомих загальнонаціональних громадських організаціям, де джерелом „влади“ є не політичне насилля, а авторитет усіма визнаною коаліційного проводу.

Миколая. У 1923 році прийшов на світ єдиний син подружжя Стеткевичів, якого назвали Михайлом Ярославом. Св.п. Микола був дуже працьовитим людиною. Поза працею у власному господарстві, в якій багато допомагала його дружина, вечорами читав багато і вчився, головню в ділянці нашої кооперації; брав участь у фахових курсах книговедіння і став під час Другої світової війни в повітовому Союзі Кооператив в Підгайцях його допоміжним лєстратором.

У Другій світової війни помер єдиний син Стеткевичів, який включився в ряди рідних військових формаций: Першої Української Дивізії „Галичина“, а відтак Української Повстанської Армії і в її рядах знайшов смерть від ворожої кулі.

У 1944 році покидає св.п. Микола з дружиною рідні землі, поселяються на декілька років в Німеччині, а відтак, за допомогою родини св.п. Степана і Анни Лозинських, приїхали до Виндзору, Онт., в Канаді. Тут

знайшли вони працю у готелі „Прінс-Едвард“. Крім цього, св.п. Микола і його дружина стали членами української католицької церкви св. Володимира й Ольги і місцевих національних організацій. Обидвоє включилися у працю місцевого 341-го Відділу Українського Національного Союзу. Багато років. Покійний провів на становищі директора і писаря в Українській Кредитовій Спільноті.

Похорони відбулися з місцевої церкви св. Володимира й Ольги на цвинтарі Меморіал Гарденс під проводом місцевого пароха о. Св.єна Галицького, який вголосив в церкві зворушливе слово. Покійного похоронили також представники організацій і односельчан. Похорони закінчилися пісню „Видиш, брате мій“, що її проспівали усі присутні.

Св.п. Микола все думав про відвідини рідних сторін, але слабе здоров'я не дозволило.

Володимир Літинський

ПОДЯКА

Всім, що допомогли нам перенести родинне горе та згідністю відправити на місце Вічного спочинку нашого Найдорожчого

ЧОПОВИКА, БАТЬКА, ДІДУСА І ПРАДІДУСА

СВ. П. СТЕПАНА СТЕЦИКА

який відійшов від нас 11-го січня 1983 року.

СКЛАДАЄМО НАШЕ СПАСИБІ.

Щиро дякуємо Всечеснішому о. Т. Прокопові за відправлення похоронних обрядів, високопреподобному о. протоігумену П. Пашкакові за зворушливу проповідь, Всечеснішому о. деканові Ю. Бенковському та о. діакону Б. Карасеві за відправлення Панахида в похоронному заведенні.

Складаємо щиро подяку Шановним Промовцям за зворушливі й теплі прощальні слова: п.ні Ст. Кавасовський та проф. Є. Федоренкові від Шкільної Ради при УККА, інж. П. Байбачкові від 10-го Відділу ОДВУ, інж. В. Процикові й панам Ст. Салешкові та І. Яремчуків від ЦУ ОДВУ.

Висловлюємо сердечну подяку нашим Дорогим Приятелям, Знайомим і Рідним, що склали свої жертви на Заупокійній Богослужбі та в пам'ять Покійного на Фонд Катедри Українознавства в Гарвардському університеті, Стипендіяльний фонд при Шкільній Раді імені Покійного, Визвольний Фонд ОУН, Американське Т-во для Дослідів Пістряка та на будову УКЦеркви в Оттаві, Канада. Дуже дякуємо за квіти й за вислови співчуття.

Ми невимовно вдячні Всім, що не зважаючи на сніговіо прибули з нами на українській православній цвинтарі св. Андрія в С. Бавид Бруку, Н. Дж., щоб віддати Покійному останню прислугу й пошану.

За зворушливу духову підтримку Родини, Приятелів і Знайомих у час похорону наша глибока вдячність.

Ще раз усім Вам наше щире спасибі.

Дружина — **МАРІЯ** сини: **ВОЛОДИМИР** **ІГОР** **АДРІАН** з дружиною **ЛІДІЄЮ**, дітьми і внуками

У безмежному смутку повідомляю Громадянство, Приятелів, Знайомих і Земляків, що в середу, 13-го квітня 1983 року з Волі Васильовича, по довших — 10 літ — і дуже важких муках відійшов у Вічність в торонтському шпиталі York-Finch General Hospital

бл. п. інж. економіст
ДМИТРО МИХАЙЛЮК

народжений 12-го жовтня 1907 р. на Покутті в Україні, директор Окружного Союзу Українських Кооператив у Колумбії і Станіславові.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 14-го квітня 1983 р., о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні J. Cardinal and Son Ltd., 92 Annette Street, Toronto, Ont., Canada.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА відбулася в п'ятницю, 15-го квітня 1983 р. в українській католицькій Свято-Миколаївській Патріаршій Церкві, 4 Bellwood Avenue, Toronto, Ont., Canada.

Тіліні Останки Покійного зложено біля донечки Лідії Любови на Prospect Cemetery, Section 31, Lot 25.

ВІЧНА ІМ ПАМ'ЯТІ!

Залишив у глибокому болі: дружину — **ДОЗЮ** брата — **МИХАЙЛА** близьку й дальшу Родину в Україні і безчисленних Друзів і Приятелів по широкому світі

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 14-го травня 1983 р., несподівано, помер на 75-му році життя

бл. п. магістер прав
СТЕФАН МІШКЕВИЧ

пластун сениор загону „Червона Калина“, довголітній голова Товариства „Самопоміч“ в Клівленді, Огайо.

ПОХОРОН відбувся 18-го травня 1983 року в Розвіл, Каліфорнія.

Горем прибути: дружина — **СТЕФАНІЯ** син — **РОМАН** з дружиною **СУЗЕЮ** внуки — **СТЕФАН** і **СКАТИК** сестра — **СОФІЯ** ПРИПАХ братова — **ІРЕНА** МІШКЕВИЧ з родиною кузин — **ЛЕВ** ЧАЙКОВСКИЙ з родиною теща — **СТЕФАН** КІЗИМА швагрова — **ОКСАНА** ЗОЗУЛА з родиною швагер — **БОГДАН** КІЗИМА з родиною

1125 Audrey Way, Roseville, Cal. 95678

Тріумфально...

(Продовження зі стор. 1)

якому якимсь сповнилося 95 років. (Тому що пісню Капелі присвятила його ювілей!) Ісидором „Блажен муж, ахилу“ Андрія Гнатюшина; „Рано вранці новобранці виходили за село“ о. Кирила Стеценка на слова Т. Шевченка, з сольо баритона Яреми Цісарука; „Чорна рілля ізорана“ в обробці Станіслава Люткевича, із сольо Марка Фаріона, бас (ця пісня була присвячена Капелю пам'яті жертв штучного голоду в 1932-33 роках в Україні; „У туркені по тім боці“, уривок з Шевченкової поеми „Гамалія“, музика Миколи Лисенка; жартівливу пісню „Удовичу я любив“ в обробці Г. Китастого і в його ж обробці — „Ой, продала дівчинка серце“; пісню для тенора з хором К. Білолюбовського; „Я пісню співаю про квіти, про гай“ із сольо Павла Писаренка, і на кінець першої частини — два шевченківські шедеври — історичні пісні „Встає хмара з-за Лиману“, з поеми „Тарасова Ніч“ в обробці Василя Сміча, і гайдамацьку пісню „Гей, злітали орли, орли-гайдаки“, в обробці о. К. Стеценка. Це було достойним фіналом першої частини, в якій всі бандуристи, а особливо їхній диригент, виявили себе незрівняними українськими музикантами і співаками.

Коротка перерва, після чого Капеля виконала: „Ой, ішли наші славні запорожці та понад Бугом-рікою“, народну пісню з протимосковським спрямуванням; „У полі корчомка“ в обробці Гната Хоткевича із сольо тенора П. Писаренка; козацьку героїчну „Пісню про Некача“ теж в обробці Г. Хоткевича, з сольо (баритон) Я. Цісарука; „Зелена ліщинонько, чом без сонечка зів'яла“, серенада в обробці Миколи Леонтовича, з сольо тенора Юрія Оришкевича; „Пісню Івана Сірки“ з опери „Про що тирса шестеліла“ о. К. Стеценка, з басовим сольо Ігоря Зам'ятого; „Ой, ти, дівчино заручена“, в обробці Г. Китастого, в якій дуєтм співали героїчний тенор Віктор Шевель і баритон Я. Цісарук; гумористичну пісню в обробці Г. Хоткевича „Ой, чий же це двір“ і сатиричну пісню „Сільський адвокат“, композиція Віктора Мішалова.

Молодий віртуоз-бандурист виступить в УІА

Нью Йорк, Н. Й. — Тут, у вівторок, 31-го травня, о 7-й годині вечора, в приміщенні Українського Інституту Америки виступить із власним концертним 22-річний бандурист-віртуоз Віктор Мішалов з Австралії, що якраз тепер брав участь у концертному турне Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка по сході Америки й Канади, відвідавши Капелю 14 міст.

Віктор Мішалов народився в 1960 році в Сідней, Австралія. Бандурою він захопився від 11-го року життя, розпочавши науку при Сіднейському Ансамблі Бандуристів під керівництвом Григорія Божула, який у свій час вивчав гру на бандурі у славного віце-президента Гната Хоткевича, кобзаря-бандуриста, музиколога, письменника і композитора, який спричинив до відродження зацікавлення бандурою на Україні на переломі XIX і XX століть.

У 1978 році В. Мішалов отримав стипендію від Австралійської ради мистецтв для подальшої науки при бандурі, і тоді він прибув до

лова, із сольо В. Шевеля; в'язанку трьох веселих пісень в обробці Д. Піки, „Унадився журавель до бабиних конопель“. На маєстатичний фінал за програмою йшла „Пісня про Тютюнника“ на слова Івана Багряного, композиція Г. Китастого, пісня яка за ці три-чотири десятирічів стала легендарною піснею про героїзм Визвольних Змагань і Зимових походів, про легендарних Симона Петлюру і Юрія Тютюнника — „Полтаву, прапори і Київ“. Тут дуєт співають Роман Касараба, баритон і Юрій Оришкевич, тенор.

Після „Тютюнника“ з'явився оновлений вітала Капелю і не думала пустити бандуристів зі сцени, так що бандуристи заспівали ще три наддатки: „Грай, бандуро, грай“, композиція Ігоря Шамо; „Ой у полі на роздолі не вітри гудуть“ та могутній і надхненний Шевченковим „Реве та стогне Дніпр широкий“, де виявлявся, як і в попередніх речах, уся могутність співу і гри Капелі та її вміння переходити від ідеального піаніссімо до могутнього форте, і де всі 47 співаків співають як один співак, настільки здисципліновані вони як хористи і музиканти, і настільки вміє маестро Григорій Китастий виловити з усіх таких співів і такий тон, який йому якраз потрібний.

У програмі концерту глядачів у залі чекала також несподіванка, коли поза надрукованою програмою оголосив Юліан Китастий, який заповідав в імені Капелі зміни в програмі, що виступити молодий віртуоз-інструменталист 22-річний бандурист Віктор Мішалов. Він заграє „Пливе човен“, варіації на тему народної пісні Сергія Бачана, славного бандуриста і визнаного найкращого виконавця гри на бандурі в Києві. З'являється молодого кобзаря оплесками схвалення як бурю аплодисментів провозгласила його після закінчення його гри.

Офіційна 40-сторінкова програма-бюлетень Карнегі Голл, крім програми концерту Капелі і великої світлин всіх бандуристів, ще помістила окремо фото диригента Григорія Китастого і майже три сторінки

інформації про Капелю і загально про українських кобзарів, не упустивши мартирології старих кобзарів, яких у числі кількох сот підступно розстріляв Сталін на початку 1930-их років.

Після закінчення концерту вітали бандуристів китастіми і кошами квітів різні українські музичні товариства, ансамблі та приватні ентузіасти бандури. Окремо китасті квіти дістав молодий В. Мішалов.

По концерті, в ресторані Українського Народного Дому, уфундований мешаном-бізнесменом Михайлом Пирським, відбувся для всіх членів Капелі і запрошених гостей обід-вечеря з ініціативи заходами невідомого голови Школи Кобзарського Мистецтва Миколи Чорного. В залі ресторану, як і перше на сцені, впадало в очі, що тут, на цих 48 осіб бандуристів припадає половина зовсім молодих людей, що свідчить про здисципування на ділі гасла „лицем до молоді“. Капеля Бандуристів ім. Шевченка не має „привіт покоління“, бо поруч один з одним грають сини, батьки і навіть діди, хоч таких найстаріших 76-річних, як сам маестро кобзарів тут вже небагато. Наймолодшому ж всього 18 років. Було кілька промов, серед яких на вирішення заслуговує слово М. Чорного, який використав цю нагоду, щоб подякувати постійним меценатам Школи Кобзарського Мистецтва, приятелям усіх бандуристів — подружжю Шумейків, Антонові і Вірі; українському банкові в особі д-ра Івана Сергента та згаданому добродію М. Пирському. На прийнятті була понад сотня людей, кілька представників преси, як теж чимало визначних громадян з Нью Йорку, але найбільше такі молоді, яким бандура і український

спів дуже дорогі. На вечорі був Михайло Івасівка, який подбав про приїзд Капелі до Нью Йорку. Усім за увагу і привіт подякував адміністратор Капелі бандурист, співак і майстер — будівничий бандур Петро Гончаренко.

Після вечери ще довго лунали тут голосні і щирі співу молодших і середніх віком членів Капелі з їхніми шанувальниками з Нью Йорку й околиць: від їхнього могутнього співу, здавалося, тремтіли стіни Народного Дому. Шедрий цей спів припинила і піснись, лиш співаки змінили залу УН-Дому на залу Спортивного Клубу, де спів тривав далі до пізньої ночі. Про успіх Капелі у виступі в Карнегі Голл під заголовком „Український хор співає і акомпанює собі“ появилася пишуща рецензія у понеділковому виданні „Нью Йорк Таймсу“, з 23-го травня, пера Джана Парелеса з підкресленням, що цей інструмент „звучить, як ніщо інше на землі“. Це, на думку критика, і глибинність лютні, і темність звуку арфи і ніжність цитри, і більше за все: коли співає хор і музиканти торкають всією масою старовинні струни, викликається (у слухача) враження чогось позасвітнього“. Автор пише про те, як багатство чоловічих голосів переходить від майже нечуваного шепоту-співу до могутнього кресендо і форте, а потім знову до найтихішого піаніссімо, щоб віддати найтонші нюанси почувань. Шоправда, як це звичайно „Нью Йорк Таймсу“, якщо пишеться щось добре про українців, то їх обов'язково „прираховують“ до росіян. Така ж неточність щодо ідентифікації трапилися і цей раз двічі в рецензії, хоч слово „український“ згадане п'ять разів.

Громада Трентону відзначила 50-ліття голоду в Україні

Заходами громади Трентону, Н. Дж., створено Громадський комітет цього міста для відзначення Великоштурного голоду в Україні у 1932-1933 роках. До складу Комітету увійшли: Л. Веремієнко, А. Галайда, Б. Скорупська, М. Дзюбас, Б. Качуровський, І. Гафкович та Є. Кальман.

У неділю, 24-го квітня, ми відзначили найтрагічнішу в історії людства 50-ту річницю Великоштурного голоду в Україні, влаштованого Москвою з метою винищення здорової верстви нашого народу — селян.

Жалобна академія відбулася у залі української православної церкви св. Юрія Переможця у Ярдівілі, Н. Дж. У цей день у всіх трьох українських церквах відслужили панахиди за душі тих мільйонів, які померли голодною смертю.

Софія Івахненко під акомпан'ювання Лі Шул'яга проспівала американський національний гімн. Л. Веремієнко, голова Комітету, сказав вступне слово та представив доповідачку проф. Д. Катерину Кохно. К. Кохно біла 30 років активною в американському науковому і політичному світі. Вона є членом: Комітету особливих завдань, Спеціального дорадника до Американської конгресової Дорадчої ради, член Ради американської безпеки.

Доповідачка дуже добре опрацювала свою доповідь, адже вона сама і її родина ледве врятувалися від голодної смерті. Вона розповіла про причини штучного голоду, його перебіг та реакцію вільного світу. Д-р Кохно у своїй доповіді підкреслила три історичні етапи соціального народобвиставства: національну політику комуністично-російського імперіалізму супроти України; російську економічну колоніальну політику, знищення національно свідомої верстви селянства і боротьби народу проти комунізму і насильної колективізації.

Доповідачка наваля багато фактів переслухання свідків про голод. Від селян вимагали неможливого — здати більше хліба, ніж було. За невиконання нересальних норм падали села, мордували всіх поголовно. У 1932 році з України вивезено 95 відсотків посівного зерна. Москва післала в Україну В. Молотова, щоб допоміг Кагановичеві „викачати“ зерно, цебто, приспирити

Б. Скорупська

Відгомін...

(Продовження зі стор. 1)

них ділянках громадського життя українців у Канаді. Помер він у 1970 році.

Поетичну спадщину в цій книжці, керуючись тематикою, поділено на дві частини. Перша частина — це „Земний шлях Ісуса Христа“, — друга: „Піонерські та інші вірші“. Як редактор поетичних творів В. Купченка С. Гордінський підкреслює у своїх увагах талановитість їх автора, зокрема тематику. Прозові твори тут поділено на три частини: „Проза і переклади“, „Літературно — мистецькі

статті й есеї“ та „Статті на історичні, релігійні та громадські теми“. В кінці своєї передмови до книжки Ю. Клиновий пише: „...постать Купченка, його загальна діяльність і зокрема поетична творчість варті того, щоб їх пригадати й утримати для майбутнього, що й має на меті це видання“.

Книжку „Поезія і проза“ — в ціні 12 доларів — можна купити в: Ukrainian Book Store, P.O. Box 1640, 10215, 97 Street, Edmonton, Alta, Canada, T5J 2N9.

Увага!

ІЗ НОВИХ ВИДАНЬ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В КНИГАРНІ ПРИ СВОБОДІ

ДЕРЕВ'ЯНА РІЗЬБА В УКРАЇНІ
WOOD CARVINGS IN UKRAINE

автора К. Шонк-Русича

Альбом у твердій обкладинці. 184 сторінки.
Ціна \$32.00 з пересилкою.

Мешканців стейту Нью Джерсі зовнішнє 6% стейтського податку.

ЗАМОВЛЯТИ:

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Роман Купчинський

ПОГРОМ В УКРАЇНІ 1972 — 1979

Ціна: \$14.00 з пересилкою

Мешканців стейту Нью Джерсі зовнішнє 6% стейтського податку.

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Розе-Гілл Монументс

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111

S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЯ

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ. СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРСІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБЕРГУ, НЮ ЙОРК.

Телеф. (201) 372-0468

Granite • Marble • Bronze

Відбулися Загальні збори станиці ІУД УНА в Ньюарку-Ірвінгтоні

В неділю, 27-го березня, ц.р. в 4-й год. по полудні в Українському Народному Домі в Ірвінгтоні, Н. Дж., у своїй власній домівці, відбулися річні Загальні збори Станиці Братства колишніх вояків ІУД УНА. Голова Станиці П. Семенук відкрив збори, привітавши присутніх членів, та передав ведення зборів президії, яка брала обрання одноголосно в такому складі: О. Голинський — голова, Т. Пастушенко — секретар, Б. Федик — заступник.

Після відчитання протоколу з останніх Загальних зборів Б. Федиком і схвалення його, почалися звіти з цілорічної праці Станиці. Звітвали такі референти: секретар В. Пелехатий, фінансовий референт А. Федінішин, імпровізований референт Я. Закаляк, голова і риводночасно адміністратор хору „Трембіта“ при Станиці, П. Буняк і голова Станиці П. Семенук.

З фінансового боку рік був добрий, хоча участь громадян у наших імпрезах була дещо менша. Співпраця членів управи була весь час дружна, як також співпраця в міжкомбатантських організаціях, що підтвердили всі звітовданні. На протяжці року переведено під керівництвом дізбори — одну під час Зелених Свят на охорону могили „Броди-Лев“, а другу — в листопаді для Суспільної Служби Комбатантських Організацій. Крім цього, вислано до членів збіркові листи ССК. Я. Закаляк упорядкував список і план могили наших побратимів в Бавнд Бруку; ці могили наша Станиця відвідує кожнорічно в Провідну Неділю. На Зелених Св'ята наша Станиця брала участь у Богослуженні і Панахиді на сир волонтерів в Глен Спей. На наш в'їзд від років традиційний Андрійський Вечір ми заангажували групу Л. Белюку з різноманітним андрійським програмою. В лютому ми влаштували забаву, спільно з комбатантськими організаціями УПА і ОБУВА, що мала великий успіх.

При станиці розвивається мішаний хор „Трембіта“ головою якого адміністратором є П. Буняк. Диригентом хору дотепер був проф. А. Микитюк, але, з огляду на свою хворобу, передав диригування проф. Р. Венке. Хор „Трембіта“ має за собою вже декілька успішних виступів і при деякому підсиленні голосів та фаховій диригентурі проф. Венке вийде на його ще кращий розвиток.

Після короткої дискусії над звітами А. Тимкевич від Контрольної комісії заявив, що всі прилоги і книги знайдено в якнайкращому порядку. Відносно кольтпортажних книжок він пропонує створити окрему комісію, щоб розрахуватися за всі попередні видання, передані Станиці до розподілу.

Б. Курялик запропонував уділити абсолютну уступуючий Управі, що присутні схвалили одноголосно. Від Номінаційної комісії, Я. Закаляк відчитав листу кандидатів, запропонованих до Управи на 1983 рік: почесний голова — І. Тарнавський; голова Станиці і адміністратор хору — П. Буняк; місто голова — В. Юркович; секретар — В. Пелехатий; скарбник А. Федінішин; імпровізований референт — Я. Закаляк і С. Магмет; пресовий референт — Т. Пастушенко; вільні члени — Б. Федик і П. Штабало; прароросні — В. Боярський, В. Коверко і П. Кузі; кольтпортер — П. Пікулович; Контрольна комісія — П. Семенук голова, А. Тимкевич і Б. Курялик — члени. Тимчасова комісія для пологодження кольтпортажних книжок: І. Семенук, П. Пікулович і А. Федінішин. Управу вибрано одноголосно. Однорічно відгородило п'ять членів на делегатський з'їзд, який відбудеться в Глен Спей.

У дальшій дискусії деякі члени виявили своє затурбовання роз'єднання серед нашого громадського середовища після 13-го Конгресу Українців в Америці. Про становище Братства ІУД УНА до УНК дав висновок голова президії О. Голинський в заключенні зазначив, що є побажання, щоб ті справи привести якнайкращіше до порозуміння, бо інакше це буде розгромом нашого організованого життя. Прикінці порушено справи святкування 40-ліття створення І-ої Української Дивізії і заклики до численної участі 18-го червня на Союзіві.

Петро Буняк, новообраний голова, подякував всім за довіру та закликав до співпраці. На цьому закінчено Загальні збори з перекускою, яку зорганізував П. Семенук.

Тарас Пастушенко

VISA MASTERCARD

Obtain easily NOW! Also receive NEW CREDIT CARD immediately! No One Refused. Charge clothes, household items, etc.

Call today: (602) 966-0090, Ext. 6920

HELP WANTED

ФАБРИКА ТРОСТИНОВИХ МЕБЛІВ

пошукує кваліфікованого робітника котрий знає плетіння. Прошу погоситись на адресу: BIELECKY BROTHERS 50-22 72nd Street Woodside, N.Y. 11377 Tel.: 424-4764

REAL ESTATE

BY OWNER

9 Rms in Catskills in Hamlet of Kerhonson, 4 acre, can convert to two family Must see to appreciate. Many extras Asking \$59,000.00 Call (914) 626-2113

НА ПРОДАЖІ 18.8/10 АКРІВ ЗЕМЛІ З ЛІСОМ Біла Рак Гейвен Ровд, 2 мйлі від Союзіві. Ціна — \$23,500.00. Tel.: 1-(203) 563-1288

FOR SALE:

1) 10 room house on 2 acr. with stream \$22,000.00
2) Tractor on 5 acr. with view. \$25,000.00
3) A-frame on 9 acr., view \$32,500.00 Also — acreage, businesses ect. Tel.: (914) 626-3551 N. SURAWY — BROKER

FUNERAL DIRECTORS

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNERNEY Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

У ювілейному році щоденника „СВОБОДА“

який вже на протязі 90-ох років служить цілій українській громаді у вільному світі і завжди стоїть на сторожі найкращих інтересів та ідеалів українського народу, станьте членом УНСОЮЗУ. Читачі „Свободи“, приєднайте у місяці травні бодай одного нового члена для УНСОЮЗУ. Ім'я, прізвище і адреса кандидата:

Виспаліте на адресу УНСОЮЗУ:
UKRAINIAN NATIONAL ASS'N, INC.
30 Montgomery Street, 3rd Floor
Jersey City, N.J. 07302

З нагоди 300-річчя Освободження Відня нашими козаками вишла в перевиданні книжка

ІВАНА ФІЛИПЧАКА — „КУЛЬЧИЦЬКИЙ — ГЕРОЙ ВІДНЯ“

в ціні: 8.00 доларів за примірник (вісім).
Замовляти: І. ДИБКО
2 Crescent Avenue • Passaic, N.J. 07055